

Bezoek alfabetiseringsproject MTC Cotonou – 7 oktober 2009

Jan Franco, coördinator van de Noorddienst van Wereldsolidariteit, reisde begin oktober 2009 naar Benin voor een seminarie met de Afrikaanse partners van Wereldsolidariteit. Hij bezocht daarnaast ook een interessant project van de MTC in Cotonou. Hij schreef zijn indrukken neer...

Woensdag 7 oktober 2009. Internationale dag voor Waardig Werk.

Na een intense werkdag op het continentaal seminarie vertrekken een 10-tal deelnemers naar de TV-studio's van ORTB voor een live debat. Zelf heb ik daar vanuit het noordwerk minder in te brengen. Een half uur later dan gepland komen Fabien en Jean-Damascène me ophalen voor een bezoek aan het alfabetiseringsproject van MTC. Met de wagen duiken we de superdrukke stad in en we blijven ons verwonderen hoe mensen zich hier verplaatsen. De meestal overladen taximoto's vliegen aan een onvoorstelbare snelheid doorheen de opstoppingen aan de ronde punten en verkeerslichten. Zonder enige bescherming voor lichaam of hoofd zitten vrouwen met baby's achterop de lichte motorfietsen. Een volslanke dame is op weg naar de luchthaven. Haar reiskoffer rust op het stuur en de benzinetank van de tweewieler en het lijkt gewoon onmogelijk dat de tengere bestuurder nog iets kan zien van het verkeer. Hoe hij zijn voertuig in evenwicht kan houden zal een mysterie blijven.

Na een half uur arriveren we bij het vormingscentrum. We banen ons een weg door het zand en proberen niet te struikelen in het donker. Naar lokale gewoonte worden we ontvangen door de aanwezige prominenten: de voorzitter en het voltallig bestuur van MTC. Na dit "moment de courtoisie" worden we uitgenodigd om het schaars verlichte leslokaal binnen te gaan. Zowat honderd stemmen heffen een heel mooi welkomstlied aan. Jongens, meisjes en jongvolwassenen geven het beste van zichzelf en

je moet een ijskoude persoonlijkheid hebben om niet geraakt te worden door deze welgemeende ontvangst. We krijgen drie liedjes te horen, twee in het Frans en een schitterend stukje in het Fon. Toegegeven, ik moet even slikken bij zoveel menselijke warmte.

Voor het grote krijtbord staat een oude tafel met bijhorende bank. Even gaan mijn gedachten naar de oude houten schoolbanken met gaatje voor een inktpot uit mijn kindertijd. Christophe Michozonso, voorzitter van de MTC, is voor de gelegenheid uitgedost in een warm gekleurde boubou. Zijn hoofddekseel versterkt de wijsheid die hij uitstraalt. Met een rust eigen aan zijn jaren opent hij de zitting. Fier legt hij ons uit dat dit project opgestart werd om de vele analfabete tieners en volwassenen een kans te bieden om te leren lezen en schrijven in het Frans. De studenten zijn overdag actief in de informele economie: straatverkoopsters, klerenmaaksters, houtbewerkers,... Allen behoren ze tot de enorm grote groep van werkende armen in Benin. De alfabetiseringslessen volgen ze volledig vrijwillig. Meer zelfs, ze betalen een schoolgeld van 10.000 CFA (ongeveer 15 euro) per schooljaar. Voor heel wat onder hen is zelfs dit bedrag amper haalbaar. Als je moet leven van 1 euro per dag dan is de keuze tussen eten en schoolgeld snel gemaakt. Maar bij de MTC blijven ook deze mensen welkom. De

financiële middelen om het project te laten draaien komen onder andere uit de partnerschaprelatie met Wereldsolidariteit. Het effect van onze tussenkomst wordt hier duidelijk. Zelf bouwen we geen schoolgebouw en lessen geven doen we evenmin. We ondersteunen de MTC om dit zelf te doen en neem het van mij aan, ze doen het goed. Dit wordt duidelijk bij enkele aangrijpende getuigenissen van de aanwezige studenten. Over hoe ze nu kunnen lezen wat ze zelf moeten betalen en niet meer bedrogen worden. Of het levenslustige tienermeisje dat er van droomt om een geschoolde klerenmaakster te worden. Dankzij deze lessen kan ze de correcte maten noteren bij de namen van de juiste klanten. Dit zorgt er voor dat ze in de prijsonderhandelingen sterker staat en dat haar inkomen al iets waardiger geworden is. Wanneer ik haar vraag of ze nog dromen wil realiseren als ze eenmaal vlot kan lezen en schrijven komt het antwoord vlug en ferm: "Ik wil reizen en in staat zijn om met mensen uit andere landen te communiceren". Gegiechel alom maar aan haar ogen kan ik zien dat het uitspreken van deze droom op zich al een overwinning is. Nu het ijs gebroken is staan steeds meer studenten op om hun verhaal te vertellen. Het zijn de meisjes en jonge vrouwen die het woord durven nemen. De aanwezige jongens hebben een zetje nodig van de voorzitter. Wat ik te horen krijg zijn zonder uitzondering verhalen over armoede, de keiharde realiteit van het overleven, het misbruik en de op het eerste zicht uitzichtloze situatie van deze jonge mensen. Maar het is geen triestig moment. Deze mensen willen boven hun lot uitstijgen en dat doen ze met een courage die indrukwekkend is. Ze wachten niet tot er mogelijk iets voor hen verbetert. Met de heel concrete hulp van de MTC en de financiële ondersteuning van Wereldsolidariteit pakken ze hun leven in handen en dat doen ze met een gedrevenheid die hartverwarmend is.

Vlak voor ons zit Eloïse, een zwaar mindervalide jonge vrouw. Om de lessen te kunnen volgen heeft iemand voor haar een plastic tuinstoel omgebouwd tot een soort rolstoel. Ze wil heel graag haar verhaal vertellen. En ik wil ook heel graag luisteren want hoe moet het leven voor haar zijn in een land waar honderdduizenden valide en normaal

begaafde jongeren elke dag opnieuw de eindjes aan mekaar moeten knopen. Ze doet haar uiterste best om ons in het Frans aan te spreken maar dat gaat heel moeilijk. Ik vraag haar om de getuigenis verder te zetten in het Fon. Jean-Damascène, zuidcoördinator voor Wereldsolidariteit spreekt deze taal en zorgt voor simultane vertaling. Eloïse leeft van wat ze verdient met het verkopen van allerhande spulletjes aan een verkeerlicht. Ze is actief binnen de kerk en via deze weg is ze bij de alfabetisering terecht gekomen. Het leven heeft haar bijna niets meegegeven maar hier maakt ze deel uit van de groep. Zij wil een woordje Frans spreken om meer te kunnen verkopen en zo haar schamele inkomen te verhogen. In het Frans vertelt ze mij dat ze straks bij de groepsfoto heel graag in het midden zou staan. Natuurlijk doen we dat.

Weer stijgt een gezang op uit de groep. De melodie is bekend (Ik zeg u geen vaarwel mijn vriend, wij zien elkander weer) en het blijkt een alfabetlied te zijn. Aa, bé, cédé, ef, zjee, ach, ie, ... weerklinkt en voor ik het weet zit ik uit volle borst mee te zingen. Samen zingen versterkt de groep en geeft hen de moed om door te bijten. En we waren echt samen in dat donkere, bloedhete en van muskieten vergeven klaslokaal. Een samenzijn dat afgesloten werd met de strijdkreet van de alfabetisering: " Alfabetisering bij MTC lukt door solidariteit, discipline en werk.

Jan Franco